

Az öreg erdész másképp látja

Háromszor is elolvastam Keresztes György írását, mert nem akartam elhinni, hogy a fával fedett területeket így is lehet két osztályba sorolva elnevezni: a *természetes* úton keletkezetteket *erdők*nek, a *mesterséges* úton létesítetteket *faültetvény*eknek, akár őshonos, akár külföldi származásúak (nem behurcoltak!).

Ez az elgondolás elfogadhatatlan, mert:

ellentmond az 1996. I. IV. törvényben (Erdőtörvény) foglaltaknak, amely erdőnek csak az *őshonos fafaj* állományokat, *ültetvény*eknek csak az idegenből betelepített (külföldről származott) *fafa*-jok állományait nevezi el, ezeket eltérően szabályozza;

ellentmond az erdő klasszikus meghatározásának is, amely szerint: *erdő a talaj és a rajta álló faállomány* a makro- és a mikrofaunájával, flórájával egyetemben;

az elgondolás megvalósulása esetén az erdőgazdálkodást szabályozó erdőgazdasági *üzemtervek használatatlannokká válnának*, mert a szerző szerint az ún. „faültetvények” fahasználati (fa-

termesztési), az „erdők” jóléti és/vagy védelmi feladatokat teljesítenének. Eből az következik, hogy az „erdők”-ben csak a természetvédelmi hatóság által jóváhagyott, visszafogott erdőgazdálkodás volna lehetséges, így további erdőterületek esnének ki a szakszerű erdőgazdálkodásból;

az elgondolás megvalósulása esetén számolni kellene a faipar *őshonos fafaj*-jok iránti igényének *importtal* történő kielégítésével, esetleg akár *országos fahiánnyal* is;

az elgondolás megvalósulása esetén számolni lehet a *természetes felújítások területi csökkenésével*, mert az erdőgazdálkodóktól (jelenleg is) megkívánt nyereséges gazdálkodás rákényszerítheti őket arra, hogy magyarázatot találjanak a természetes felújítás végrehajtásának akadályairól.

Véleményem szerint:

fogadjuk el az erdő klasszikus meghatározását;

fogadjuk el továbbra is a nem őshonos (betelepült és *nem behurcolt!*) fajok állományait *erdő*nek és pedig az er-

dészet által elnevezett „*kultúrerdő*”-nek, mert ez is olyan fatermést biztosító életközösség, amelynek „megérésére” több évre, évtizedekre van szükség. Állománya alatt a lágyszárúak, esetleg a cserjék talajában a makro- és a mikroorganizmusok megjelennek, vagyis a biotop itt is kialakul csekélyebb fajta-számmal;

felejtjük el, illetve hagyjuk el az *ültetvény* és a *faültetvény* szavak *erdészeti alkalmazását*, mert ezeknek megvan a megfelelő szakmai elnevezése, hát akkor minek kell szolgailag átvenni a más szakma által kitalált (kreált) elnevezést?!!!

Sejtem, hogy megállapításaim többeknél ellenkezést fognak kiváltani, de szolgáljon mentségemül, hogy mint öreg erdész, minden fával borított területet erdőnek tekintek, még akkor is, ha az nemes nyáras, mert ez is az erdő funkcióit látja el, asszimilál, disszimilál, talajt árnyal, fát termesz, levegőt tisztít, szelet megtör, mint az őshonos fafajú erdő. Hát akkor miért ültetvény?

Dr. Kollwenz Ödön

Erdő vagy ültetvény?

Az *erdő* és a *faültetvény* nevesítése körüli vitatkozások már évtizedekkel ez előtt elkezdődtek és folytatódnak napjainkban is – eredménytelenül.

Nem lesz fölösleges az ismételtes, ha most is leírom, hogy először *H. Fr. Joachim* eberswaldei igazgató 1962-ben meghirdette – akkor a Német Demokratikus Köztársaságban (NDK) – az úgynevezett *ültetvényszerű nyárfaprogramot*. A német erdészek ellenszenvesen fogadták a „*faültetvény*” kifejezést, de az elmúlt 40 évben keletkezett német eredményekről nincsenek adataink. Hazai tapasztalataink vannak, miszerint parlagfűként terjedt el szakmai berkekben is az „*ültetvény*” fogalom, amiről nyíltan kijelenthetjük, hogy az erdészetenben „*tájjidegen*” jelenség.

Magyarországon – ha kisebbségben is – az erdészek, erdőmérnökök egy része hangosan támogatja az „ültetvény” megnevezés erdészeti létjogosultságát, ill. a telepített faállományoktól az *erdő*-nevesítés megvonását. Egyéni vélemé-

nyem, hogy az „ültetvény-pártolók” saját hibájukba estek, mert nem számítottak az objektív nehézségekre, s figyelmen kívül hagyták az ellenérveket is, amelyek az ültetvény-lobbizással szemben állnak. Szabadjon ezekből néhányat felsorolni.

A *Magyar Tudományos Akadémia* által szerkesztett és kiadott „*Magyar értelmező szótár*”-ak (1972, 1992, 2003) a magyar nyelv- és szóhasználat helyes alkalmazását írják elő, mondhatni: anyanyelv-használatunk törvénykönyvei. A közelmúltban megjelent 2003. évi kiadású kötet 314. oldalán az *ERDŐ*, az 1406. oldalon pedig az *ÜLTETVÉNY* fogalmának hiteles meghatározását olvashatjuk.

Nem tisztázott (talán elhallgatott) kérdés, hogy a „*faültetvények*” milyen új vagy a meglévő *művelési ágazatban* szerepelnének, ill. nyernének nyilván-tartást?

Arról az elképzelésről sem nyújtottak tájékoztatást az „ültetvényesek”,

hogy a telepítések területei részesei lehetnek-e az ország erdősültségi arányának?

Végezetül, de nem utolsósorban: kik és milyen képesítésű szakemberek kezelnék az ültetvényeket?

Fentieken kívül is van még néhány „ellenható” érv a tárgyi újítással kapcsolatban, amelyek a vitatkozás folytatása esetében kerülnek majd előterjesztésre.

Jelen írásomban nem szerepel az *erdő* és az *ültetvény* pontos meghatározása (definíció), mert az *Erdészeti Lapok* 1999. márciusi számában „*Az erdő nem ültetvény*” cím alatt csaknem minden rész kérdésre megtalálható, olvasható a válasz.

Bezárólag szabad legyen néhai *Jerome Renétől* vett idézettel elköszönni az *erdő*- és az *ültetvény*-pártolóktól.

„**Felhívítjuk az erdőnek számunkra szent fogalmát (...) az ültetvényekben.**”

Csányi Sándor
erdész